

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze

65-261 Zielona Góra, ul. Chmielna 13; tel. 68 329 19 00; fax: 68 329 19 03
www.zielonagora.rio.gov.pl e-mail: zielonagora@rio.gov.pl

RIO.V.076.10.2013

Zielona Góra, dnia 22 sierpnia 2013 roku

Pani Ewa Piekarz

Z-ca Prezydenta

Miasta Gorzowa Wlkp.

KOPIA

22-08-2013

1547

Odpowiadając na wniosek o udzielenie wyjaśnienia, który wpłynął do tut. Izby w dniu 29 lipca 2013 r., w sprawie finansowania obowiązkowego zadania własnego gminy w zakresie pomocy społecznej (pobyt w mieszkaniach chronionych), w przypadku jego powierzenia w trybie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 ze zm.) organizacjom pożytku publicznego, uprzejmie wyjaśniam co następuje:

zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. W świetle art. 36 pkt 2 lit. q tej ustawy pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym jest świadczeniem z pomocy społecznej. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego (art. 53 ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej). Jakim osobom może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym określa ust. 1 tego przepisu oraz art. 88 tej ustawy, określający również zasady udzielenia tej pomocy.

Szczegółowe warunki kierowania i pobytu w mieszkaniach chronionych oraz rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w tych mieszkaniach reguluje rozporządzenie z dnia 14 marca 2012 r. Ministra Płacy i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r., poz. 305).

Opłatę za pobyt w mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący, w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniającą przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na

osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej). W świetle ust. 5 tego przepisu rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Gmina na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594) w celu wykonywania zadań może zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Prowadzenie działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych oraz współpracę organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi reguluje ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

Jedną z form współpracy w sferze zadań publicznych z organizacjami pożytku publicznego jest zlecenie tym organizacjom zadań publicznych jako zadań zleconych w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 litera e/, art. 151 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz.885 ze zm.) do wykonania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji (art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie).

W świetle art. 221 ustawy o finansach publicznych podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie – na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego w ww. podmiotem. Co winna zawierać umowa ustawodawca określił w ust. 3 tego przepisu. Zgodnie natomiast z ust. 4, tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, sposób jej rozliczenia oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa w drodze uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z ustawową definicją dotacji, określoną w art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Wynika więc z powyższego, że powierzenie zadania własnego jednostki samorządu terytorialnego do realizacji organizacji pożytku publicznego zawsze wiąże się z przekazaniem na ten cel dotacji w wysokości umożliwiającej realizację danego zadania. Dotacja winna być przyznana, a po jej wykorzystaniu rozliczona. Zadanie własne jst powierzone innemu podmiotowi winno być również poddane kontroli, a dotacja w razie niezgodnego z prawem wykorzystania, przekazania w nadmiernej

wysokości, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych winna być zwrócona (vide art. 251, art. 252 ustawy o finansach publicznych).

Przy powierzaniu zadań publicznych mają bezwzględne zastosowanie normy prawne ujęte w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W sprawie dotyczącej tego, iż opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym stanowią dochód podmiotu realizującego to zadanie w imieniu gminy należy pamiętać o przepisach ujętych w art. 221 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, określających, że dotacje celowe na cele publiczne z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku. Natomiast zgodnie z art. 6 ustawy o działalności pożytku i o wolontariacie, działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.), jeżeli jest prowadzona nieodpłatnie lub odpłatnie w przypadku określonym w art.8 tej ustawy, tj. przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego. W innych przypadkach stanowi działalność gospodarczą (art. 9 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Równocześnie Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze wskazuje, że stanowisko wyrażone w odpowiedzi na złożone zapytanie nie jest prawnie wiążącą wykładnią obowiązujących przepisów prawa, a stanowi jedynie przedstawienie stanowiska Izby w zakresie zagadnień objętych zapytaniem.

PREZES IZBY

Ryszard Zajaczkowski

poz. 1536 ze zm.) w art. 11 przewiduje możliwość wspierania realizacji zadań publicznych przez organy administracji publicznej zlecające zadanie lub ich powierzanie.

Przepisy tej ustawy nie wyjaśniają czy powierzenie obowiązkowego zadania gminy organizacji pozarządowej wymaga sfinansowania w całości tego zadania, czy też można je tylko dofinansować, co oznacza, że organizacja realizuje obowiązkowe zadanie gminy również z uzyskanych przez siebie środków finansowych.

Posiadamy uchwałę jednostki samorządu terytorialnego w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych, gdzie przyjęto, że w przypadku prowadzenia mieszkania chronionego, jako zadanie zlecone przez gminę innemu podmiotowi i dofinansowywane przez gminę, opłaty za pobyt w nim stanowią dochód tego podmiotu.

Prowadzenie mieszkań chronionych to obowiązkowe zadanie gminy z zakresu pomocy społecznej. W powołanej uchwale przyjęto zasadę jedynie dofinansowania.

Powstaje również pytanie, czy gmina udzielając częściowej dotacji na dofinansowanie obowiązkowego zadania zleconego innemu podmiotowi może kontrolować całość zleconego zadania czy tylko część w ramach udzielonej dotacji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku zlecenia zadań, których realizacja odbywa się według obowiązujących standardów.

Jednocześnie w obiegu funkcjonują stanowiska przeciwnie, z których wynika, że powierzanie zadania oznacza pełne jego sfinansowanie, a wsparcie dotyczy zadań gminy o charakterze fakultatywnym i może być dofinansowywane.

Rozstrzygnięcie przedstawionych wątpliwości ma istotne dla gminy znaczenie z uwagi na określenie uprawnień i obowiązków, tak gminy jak i podmiotów, którym gmina zamierza zlecić realizację zadań z zachowaniem pozostałych wymogów prawnych.

Na tym tle powstała wątpliwość, co oznacza „finansowanie lub dofinansowanie” zadań w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 li. c i e ustawy.

Pytanie (pytania) przyporządkowane do stanu faktycznego (stanów faktycznych) lub zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych) przedstawionego wyżej

E. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części D.

Naszym zdaniem, jeżeli zlecono wybranemu podmiotowi zadanie obowiązkowe gminy oznacza to, że on je prowadzi w imieniu gminy, a udzielona dotacja finansuje w 100% koszt realizacji tego zadania. Jednocześnie w przypadku zadań fakultatywnych gmina może je wesprzeć w formie dofinansowania.

F. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH

Należy wymienić załączniki przesłane (złożone) razem z wnioskiem

Data wypełnienia wniosku

22.07.2013r.

Imię i nazwisko kierownika jednostki lub osoby upoważnionej

Podpis kierownika jednostki lub osoby upoważnionej

wz. PREZYDENTA MIASTA

mgr inż. Ewa Piekarz
Z-ca Prezydenta Miasta